

Brukarombudets årsrapport - 2022

Jeanette Nordin

Vård- och omsorgsförvaltningen

September 2023

Brukarombudets roll och arbete

- En kommunövergripande och oberoende roll.
- Stärka delaktighet, inflytande och egenmakt för personer med funktionsnedsättning.
- Lyfta erfarenheter och kunskaper om situationen för personer med funktionsnedsättning och sprida goda exempel.
- Stötta kommunen i delaktighetsarbetet.
- Arbeta med program för full delaktighet och skriva en årsrapport.

Tongivande i årsrapporten för 2022

- Fler vill arbeta med delaktighet.
- Svårt att implementera nya delaktighetsmetoder.
- Signaler om fler avslag och ändrade bedömningar i biståndsbeslut.
- Ökat behov av juridiskt stöd för personer med funktionsnedsättning.

Socialförvaltningen vill jobba mer med delaktighet

- Ett gott exempel.
- Två dialogdagar där hela förvaltningen kunde delta digitalt.
- Förberedande enkät om delaktighet som besvarades av arbetsplatserna.
- Egen erfaren deltog med fokus på delaktighet som brukare.
- Goda exempel lyftes fram från verksamheterna.

Implementering av projektet, Jag gör politik

- Projektets syfte: att unga med psykisk ohälsa och/eller npf som varken studerade eller arbetade skulle ges möjlighet att prata politik.
- Samtalsmodell där deltagarna stegvis stärktes och diskuterade hur deras liv omfattas av politik.
- Utmaningar när ett projekt ska tas över av kommunen – det går inte att göra som tidigare.

Uppsalabor om sina upplevelser vid avslag

- Intervjuer med 11 personer om avslag på sökta insatser eller ändrad verkställighet.
- Kontakter skedde via Funktionsrättsföreningar och Ge makten vidare 2.0
- Intervjuerna visar liknande resultat som forskningen – att livet inte är som andras eller i enlighet med lagstiftningen och konventioner.
- Efter årsrapporten har Socialstyrelsen publicerats en rapport [Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/insatser-och-stod-till-personer-med-funktionsnedsattning)

Konsekvenser vid avslag och ändrad verkställighet

- Upplevelser av att stödet inte räcker till – behoven kvarstår.
- Känner sig mer isolerad, ensam och har sämre livskvalité.
- Anhöriga känner sig låsta och att allt kretsar kring att ge stöd till familjemedlemmen.

”När jag fick avslag på STASS och fick hemtjänst upptäckte jag mer av mina funktionsnedsättningar, det känns så tråkigt”

”Jag glömmer vad jag behöver hjälp med och sen har hemtjänsten gått”

Ett liv som andra i enlighet med lagstiftningen

- Att få tillräckligt med stöd.
- Att kunna planera och ha kontroll på sitt stöd.
- Nedtrappning av antal ledsagartimmar, färdtjänsten och kontaktperson när man bor på gruppboende.

En person som fått avslag på ansökan om kontaktperson.

”Men jag vill inte vara med personalen”

Känslor av oro och maktlöshet

- Känsla av maktobalans där handläggaren bestämmer över brukare och anhörigas liv.
- Oro för att livssituationen när som helst kan förändras.
- Livsavgörande när insatser dras in eller minskas.
- Anhöriga beskriver att de kämpat under många år.

”De rycker undan mattan och vi känner oss maktlösa”

Viktigt med ett värdigt bemötande

- Rätt kompetens hos handläggaren.
- Förståelse för individen och dess anhöriga.
- Att få träffa sin handläggare.
- Handläggare byts ut ofta.

Rekommendationer för ökad delaktighet

1. Ta en aktiv roll i att lyfta frågan om förändringar kring praxis för LSS nationell.
2. Arbeta nogsamt med LSS intentioner och motverka när det går emot den.
3. Utmana befintliga strukturer för ökad delaktighet tillsammans med Funktionsrättsföreningarna.
4. Inrätta tillgänglighetsombud.
5. Flytta programansvar och rollen som brukarombud.

Uppsala
kommun